

# Instytut Pamięci Narodowej - Poznań

<https://poznan.ipn.gov.pl/pl7/edukacja/edukacja-poznan/akcja-edukacyjna-zapal/42006,Zaplona-Znicz-Pamieci-przy-pomniku-Sarenka-w-Mauthausen.html>  
25.04.2024, 18:41

## Zapłonął „Znicz Pamięci” przy pomniku „Sarenka” w Mauthausen

Pierwszy dzień wyjazdu edukacyjnego w ramach akcji „Zapal znicz pamięci” 2017









**Odśnięciem polskiej tablicy przy pomniku „Sarenka” na rynku w Mauthausen autorstwa poznaniaka Stanisława Krzekotowskiego, który był więźniem obozu koncentracyjnego Mauthausen-Gusen, zainaugurowano 29 września IX akcją medialno-edukacyjną „Zapal znicz pamięci”. Finał akcji odbędzie się w niedzielę, 22 października 2017 roku w Muzeum Martyrologii Wielkopolan - Fort VII w Poznaniu.**

Blisko 30-osobowa delegacja z Polski, złożona z przedstawicieli i członków Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Rodzin Polskich Ofiar Obozów Koncentracyjnych, Muzeum Martyrologii Wielkopolan - Fort VII, Instytutu Pamięci Narodowej i nauczycieli zaangażowanych we współpracę z IPN oraz akcją „Zapal znicz pamięci”, udała się do Austrii upamiętnić ofiary obozów koncentracyjnych m.in. Dachau i Mauthausen-Gusen.

W pierwszym dniu wyjazdu na ryneczku w Mauthausen, przed budynkiem urzędu miasta, odsłonięto polską tablicę przy pomniku „Sarenka” autorstwa poznaniaka Stanisława Krzekotowskiego, który był więźniem obozu koncentracyjnego Mauthausen-Gusen. Sarenka powstała na rozkaz komendanta niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego Mauthausen-Gusen w 1943 roku. W uroczystości wziął udział dyrektor miejskiego magistratu, który zapowiedział wsparcie ze strony władz samorządowych dla zachowania pamięci dla kolejnych pokoleń.

– Pomimo długiej podróży towarzyszą mi duże emocje, gdyż już wcześniej przygotowywałam się do tego wydarzenia. Ojciec byłby zadowolony, że zachowana jest pamięć o jego pracy i tworzeniu pomnika „Sarenka” oraz męczeństwie wszystkich osób, jakie pomagały mu wtedy. Pierwszy raz byłam tutaj w maju i byłam bardzo zaskoczona, kiedy zobaczyłam Sarenkę na żywo. Wszędzie można znaleźć opisy, że jest naturalnej

wielkości, a ona jest bardzo delikatna i trochę mniejsza. Wykonanie takiego dzieła w zimnie, głodzie, niedożywieniu i trudnych warunkach obozowych musiało kosztować wiele wysiłku i krwi – mówi córka autora rzeźby, Barbara Krzekotowska.

Przypomnijmy, że w pobliżu miejscowości Mauthausen od sierpnia 1938 do 5 maja 1945 roku istniał zespół niemieckich obozów koncentracyjnych. Był to pierwszy niemiecki obóz koncentracyjny utworzony poza granicami III Rzeszy i miejsce eksterminacji polskiej inteligencji w ramach tzw. Intelligenzaktion. Przez obóz przeszło blisko 350 tys. więźniów i według różnych szacunków zmarło w nim od 70 do 120 tys. osób.

– W tegorocznym wyjeździe związanym z akcją „Zapal znicz pamięci” chcemy szczególnie przypomnieć losy polskiej inteligencji, która w pierwszych latach okupacji była aresztowana w ramach Intelligenzaktion i osadzona w obozach Mauthausen-Gusen. Według ustaleń historyków z obszaru Wielkopolski wiosną 1940 roku wywieziono 5 tys. osób. W pamięci zbiorowej funkcjonuje akcja AB w Generalnym Gubernatorstwie i egzekucja w Palmirach, a akcja Intelligenzaktion jest zapomniana – mówi dr Agnieszka Łuczak z Instytutu Pamięci Narodowej.

W kolejnych dniach polska delegacja odwiedzi miejsca pamięci – KL Mauthausen, Gusen, Sztolnie, Zamek Hartheim, Szlak Pamięci Polskich Ofiar w Linzu, KL Melk – Memoriał, Sztolnie QUARZ. Ponadto spotka się z Hanną Kielich-Rainką, która wydała książkę „Schodami śmierci” oraz ministrem Janem Józefem Kasprzykiem z Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

– Z Fortu VII więźniowie również trafiali do KL Mauthausen-Gusen i był to ich ostatni przystanek, który dla większości kończył się tragicznie. Przypomnę, że pierwszy raz komora gazowa do masowego mordowania ludności cywilnej została użyta w Forcie VII. W późniejszym czasie sprawdzona w Poznaniu technologia uśmiercania ludzi została udoskonalona i wykorzystana w innych obozach koncentracyjnych oraz ośrodkach akcji T4. Już dziś zapraszamy na finał akcji „Zapal znicz pamięci” w Forcie VII – mówi kustosz Muzeum Martyrologii Wielkopolan – Fort VII, Przemysław Jurkiewicz.

Tomasz Woźniak

### **Program wyjazdu:**

29.09.2017

godz. 17:00: uroczystość odsłonięcia polskiej tablicy przy pomniku „Sarenka”, Mauthausen, rynek miasteczka

godz. 19.30: uroczyste powitanie uczestników Wyjazdu Pamięci

30.09.2017

godz. 10:00: szlakiem Miejsc Pamięci – KL Mauthausen, Gusen, Sztolnie Bergkristal, St.

Georgen

godz. 19:00: wieczornica z udziałem gościa Hanny Kielich-Rainka

1.10.2017

godz. 9:00: wyjazd do Zamku Hartheim (uroczystości pamięci Ofiar Zamku)

godz. 12:00: spotkanie z udziałem dr Agnieszki Łuczak, IPN Oddział w Poznaniu (sala edukacji w kompleksie zamkowym) oraz z rodzinami zamordowanych w Hartheim

godz. 15:00: wyjazd do Linz „Szlakiem Pamięci Polskich Ofiar”

2.10.2017

godz. 9:00: wyjazd do KL Melk-Memoriał, Sztolnie QUARZ

godz. 12:00: powrót do kraju.

## **PLIKI DO POBRANIA**

[Pismo prezesa IPN dr Jarosława Szarka do uczestników uroczystości \(pdf, 445.95 KB\) 28.09.2017 10:33](#)